

NÁUČNÝ CHODNÍK

ŠTERUSY - REBRO - SPROSNÁ - ORLIE SKALY

www.sterusy.sk

5,5 km
trasa

5
zastávok

4
info panely

NA PROJEKTE SPOLUPRACOVALI

 Nadácia EPH

Obec Šterusy 2020

Náučný chodník Šterusy, Rebro, Sprosná, Orlie skaly

ŠTERUSY

OBEC ŠTERUSY SA ROZPRESTIERA V TRNAVSKOM KRAJI, 16 KM ZÁPADNE OD OKRESNÉHO MESTA PIEŠŤANY, NA ÚPĀTÍ MALÝCH KARPÁT. PRVÁ PÍSOVNÁ ZMIENKA O OBCI POD NÁZVOM CHETERUCH JE Z ROKU 1262, KEDY KRÁĽ BELO IV. DAROVAL POZEMKY KOMESOVĽ ZOUCHODOVI A JEHO RODINE. DOVTEDY PATRILI POZEMKY DO MAJETKOV NITRIANSKEHO HRADU. OBEC SA STALA ZEMIAŇSKOU OBCOU, ČASŤ PATRILA DO DOBROVODSKÉHO PANSTVA. NESKORŠIMI VLASTNÍKMI MAJETKOV V OBCI SA STALI ERDŐDYOVCI A OD POLOVICE 19. STOROČIA PÁLLFYOVCI.

V minulosti bola súčasťou obce Šterusy aj kopanica Pustá Ves, ktorá sa v roku 1963 stala súčasťou obce Prašník. Od roku 1975 boli Šterusy miestnou časťou Vrbového. Svoju samostatnosť získala obec znovu v roku 1992.

Náučný chodník Orlie skaly Vás prevedie jedinečným územím CHKO Malé Karpaty. Má dĺžku 5,5 km a pozostáva zo štyroch stanovísk. Pri každom stanovisku je informačná tabuľa s lavičkou. Od 1. stanoviska pred obecným úradom, na ktorom sa práve nachádzate, prejdete po vyznačenom chodníku k stanovištiu č. 2, ktoré sa nachádza na rázcestí, vedúcom k prírodnej rezervácii Orlie skaly. Odtiaľ Vás značky a smerovníky privedú priamo do prírodnej rezervácie - na miesto s nádherným výhľadom.

Miestny kroj

Výhľad z Orlich skál

Na území obce sa nachádza prírodná rezervácia Orlie skaly s rozlohou 31 ha, ku ktorej Vás dovedie náučný chodník.

Zelenka

Košib

Z Orlich skál náučný chodník nadväzuje na Prašnícky Náučný chodník Čerenec, Tlstá hora, Veľká Pec, Malá Pec, Barónov hrob. Napojiť sa na neho môžete po turistických značkách, prechodom do katastra obce Prašník, pri náučnej tabuli Barónov hrob. Chodník končí pri Obecnom úrade v Prašníku.

Náučný chodník Šterusy, Rebro, Sprosná, Orlie skaly

REBRO

CHOTÁR OBCE ŠTERUSY MÁ VÝMERU 1108 HA A PRIEMERNÚ NADMORSKÚ VÝŠKU DOSAHUJE 312,5 M NAD MOROM, PRETEKÁ NIM ŠTERUSKÝ POTOK.

Trnavská pahorkatina, do ktorej geograficky patrí aj časť chotára Šterús, patrila od praveku medzi intenzívne osídlené oblasti Slovenska. Do katastrálneho územia Šterús patrí aj časť vrchu Veľká Pec (438 m n.m.).

Šterusy (Storus) na mape z roku 1742

Kamená sekerka, mädšia doba kamenná

uštrík (*Cerasiopsis coquandiana*) (d'Orbigny, 1839)

uštrík (*Flachschalen giganteus*) (Sowerby, 1835)

Jaskyňa Veľká Pec

Najstaršie osídlenie v chotári obce Šterusy v časti Veľká Pec je zo staršieho paleolitu (doby kamennej). Z jaskyne Veľká Pec pochádzajú nálezy pozostatkov nosorožca srstnatého, medveďa, našli sa v nej aj kosti mamuta, paleontologické nálezy koňa divého, hyeny, soba, pišťucha a lumika.

uštrík *Nesoceros (Sincleroceros) buchii* (Kekkonen, 1826)

Podľa obecnej kroniky názov obce Šterusy vysvetľuje nasledujúca povest':
„Pred mnohými rokmi okolo potoka na tom mieste, kde leží teraz obec Šterusy, usadili sa ľudia. Bolo to v tom čase, keď Rusi prechádzali našou vlasťou. Raz prechádzali cez dedinu Cigáni. Mysliac na ľudí tu ubytovaných, že sú to Rusi, spytovali sa „Vy ste Rusi?“
Ľudia ktorí to počuli, pomenovali to ich miesto Šterusy. Od tých čias sa obec tak menuje.“

Chodník vznikol vďaka podpore EPH

Náučný chodník Šterusy, Rebro, Sprosná, Orlie skaly

SPROSNÁ

FAUNA A FLÓRA V OKOLÍ OBCE ŠTERUSY.

Veľkú časť chotára obce tvorí orná pôda, časť katastra obce Šterusy patrí do Chránenej krajinej oblasti (CHKO) Malé Karpaty. Územie je zalesnené dubovými a hrabovými lesmi, vo vyšších polohách sú to bukové lesy, vápnomilné a bukové kvetnaté lesy podhorské. Pozdĺž Šteruského potoka sa občas vyskytujú lužné lesy podhorské a horské s jelšou lepkavou. Z rastlín sa tu nachádzajú kavyle a orchidey.

Vitavec obľúbajný
(*Ochris mono*)

Kavyl chvoštkový (*Nassella tenuissima*)

Sma lesná (*Capreolus capreolus*)

Diviak lesný (*Sus scrofa*)

V lesoch sa vyskytujú svine divé, jeleň, srnčia zver, zajac poľný, tchor tmavý. Medzi pôvodné živočíšstvo patrili sysle, mačky divé a v potoku bol hojný výskyt pijavic. Z plazov sa tu pomerne hojne vyskytuje jašterica zelená (*Lacerta viridis*), užovka stromová (*Zamenis longissimus*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*) či užovka hladká (*Coronella austriaca*).

Jašterica zelená (*Lacerta viridis*)

Zajac poľný (*Lepus europaeus*)

Užovka stromová (*Zamenis longissimus*)

Letek lesný (*Caprimulgus europaeus*)

Sokol rároh (*Falco cherrug*)

Na území k. ú. Šterusy sa nachádza časť Chránenej vtáčieho územia CHVÚ Malé Karpaty, súčasť sústavy európsky významných území siete NATURA 2000. CHVÚ Malé Karpaty je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie sokola rároha (*Falco cherrug*), včelára lesného (*Pernis apivorus*) a ďatľa prostredného (*Lelopicus medius*). Okrem toho tu pravidelne hniezdi viac ako 1% slovenskej populácie výra skalného (*Bubo bubo*), lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*) a ďalších druhov vtáctva.

Náučný chodník Šterusy, Rebro, Sprosná, Orlie skaly

ORLIE SKALY

PRÍRODNÁ REZERVÁCIA ORLIE SKALY V MALÝCH KARPATOCH MÁ VÝMERU 31,23 HA. JEJ ÚZEMIE TVORÍ SEVERO-ZÁPADNÝ HREBEŇ LESOSTEPNÉHO CHARAKTERU NAD KRIVOU DOLINOU. GEOLOGICKY JE ÚZEMIE TVORENÉ NAJMÄ TRIASOVÝMI HORNINAMI A SLADKOVODNÝMI VÁPENCAMI.

Predmetom ochrany sú prirodzené spoločenstvá lesostepného charakteru s prechodom do skalných stepí. Lokalita je značne významná aj z krajinárskeho hľadiska. Prírodná rezervácia bola vyhlásená v roku 1984.

Najvýznamnejším druhom flóry v PR Orlie skaly je kavyľ vláskovitý (*Stipa capillata*) - je veľmi vzácný a patrí medzi ohrozené a zákonom chránené druhy. Môžete tu nájsť aj ostricu nízkú (*Carex humilis*), *kostravy* (*Festuca* sp.) a *vstavačovité* (*Orchis* sp.).

Kavyľ vláskovitý (*Stipa capillata*)

Vlárka lesná (*Pernis apivorus*)

Pokračovaním rovno sa napojíte na Náučný chodník Čerenec, Tlstá hora, Veľká Pec, Malá Pec, Barónov hrob. Prejdete do katastra obce Prašník, k náučnej tabuli Barónov hrob. Chodník končí pri Obecnom úrade v Prašníku.

Orlie skaly
422 m n.m.

Sprosná
292 m n.m.

Rebro
247 m n.m.

Šterusy
203 m n.m.

uličník (*Cassiope coquimbana*)
(? Dobryň, 1838)

rafinovaná rožina
(*Glyptostrobilus* sp.)

Borievka obyčajná (*Juniperus communis*)

Z vrcholkov Orlich skál je nádherný výhľad a za dobrého počasia môžete vidieť Trnavu, Hlohovec, Jaslovské Bohunice, Nižnú, Veľké Kostolany, Kočín-Lančár, časť Šterús či vrchy Záruby, Klenová.

Orlie skaly

422 m n.m.

Sprosná

292 m n.m.

Rebro

247 m n.m.

Šterusy

203 m n.m.

Chodník vznikol vďaka podpore z nadácie EPH